

KIA ORA

Velkommen

© Copyright 2019 by WLT™, Mogens Kattenhøj. Fotos;: Inger Kattenhøj, Mogens Kattenhøj.

Overalt i New Zealand er det sådan og føles sådan,
når vi, som gæster, besøger dette smukke land.

Aotearoa, hedder det på maori og betyder 'De lange, hvide skyers land'

Det handler om en måned i en Camper.

Vi er i november i Danmark, hvilket svarer til maj i NZ. 12 timers forskel og seks måneders forskel. Solen står i nord kl.12, månen ligger ned, vandet i afløbet suser den anden vej end hos os. Der er ufatteligt smukt og frodigt og en masse oplevelser venter hver halve times kørsel. Så er vi Yorkshire Dales, så i Sydengland og i det jyske bakkeland eller i de vestjyske klitter, men dette er New Zealand – helt sin egen natur.

Jeg vil prøve at undlade hele tiden at skrive om, hvor smukt her er, kom selv og oplev!

Nationalsymbolet er sølvbregnen. Maorierne brugte dem som en form for vejvisere, når de gik på jagt. På udturen vendte de bladene fordi bregnen er grøn på oversiden og sølvfarvet på undersiden, hvilket kunne ses på hjemvejen i tussmørket og mørketimerne. Næsten som nordboerne havde varder. Billede herunder: *Silver Fern.* (sølvbregne).

Faktisk er det både en underlig og samtidig dejlig oplevelse at gå rundt imellem træer, som er to tusinde år gamle og samtidig tænke på, at ingen anede noget som helst om det før der kom folk i kanoer langvejs fra og begyndte at bosætte sig. Det er dem, som nu er

kendt som maorier og i høj grad har påvirket landets kultur lang tid før Cook og Tasman kom hertil.

Da engelskmændene kom hertil blev det meste opkaldt efter hjemlige byer og egne, hvilket også var tilfældet i Australien, hvorfra flere senere flyttede til New Zealand og tog deres arkitektur og hjemstavnsnavne med. Settlers (Nybyggere). Meget af det startede på grund af guldfund og flere steder opstod hele "klondike"-byer i en periode i 1860'erne. Der var det Danmark havde problemer med Slesvig og fik tæsk i Dybbøl. I de seneste år er mange bynavne nu på mauriernes sprog, f.x *Te Anau*, som betyder kurvet/bugtet og helt tilbage i historien; Hulerne med hvirvelstrøm.

Vi skal i gang, og vi starter på

Nordøen:

Her starter første del af eventyret, da vi får camperen i Auckland. (Afleveres på sydøen)

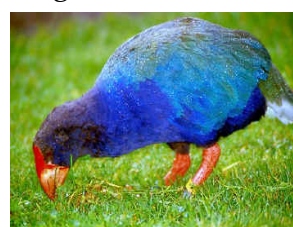
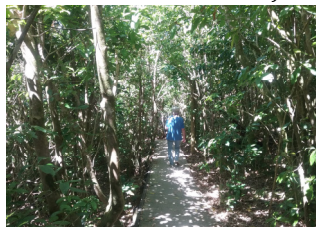
Vi lagde ud med at besøge fuglereservatet TiriTiri Matangi lidt uden for Auckland med færge fra Gulf Harbour (hvor der er gratis camperplads også). Færge og guide bør bestilles et par dage før på DOC's hjemmeside eller telefon (se i faktabox) . Det er også muligt at stå på og af færgen i Auckland, hvis man ikke har køretøj til rådighed.

En spritny Camper

TiriTiri Matangi med mange truede fuglearter

Takahé, Så ham her!

For alle natur-og fuglevenner er en dag her en fantastisk dejlig oplevelse. Ja et MUST! Øen er et fredet reservat, hvor flere truede, endemiske (findes kun her), fuglearter forsøges bevaret og formeret med henblik på 'tilbagespredning' efterhånden som deres oprindelige levesteder bliver retableret med føde-og redemuligheder og uden mange fjender.

Det er entusiastiske frivillige, som viser rundt og fortæller i et par timer for en dansk halvtredser. Jeg siger bare, at det er så godt. Der er flere vandreruter at vælge imellem og ved landgang kan man vælge rute med/uden guide. Jeg vil anbefale med guide, for dette er et helt specielt sted. En hel dags oplevelse i verdensklasse for under 500 danske kroner per person. Det her er bare stedet for alle, som interesserer sig for fugle og planter.

Vedrørende fuglen Takehé, så er der efter sigende kun 280 individer tilbage og så sidder jeg ydmygt i et kvarterstid og ser på én af dem bade . Her findes også en god del af andre sjælde/truede fugle ud over de almindeligt forekomne som TUI og Bellbird. Begge har vi på hele turen haft megen underholdning af.

Noget helt andet, som skal undersøges på øerne: Guld, rav og jade.

Der var ikke bare guldvask i floderne. Næh, der viste sig noget andet "guld", nemlig harpiks fra kauritræerne, gemt og glemt i moser i måske 50.000 år. Noget af træet dukker

op nu og det viser sig faktisk, at det er utroligt velbevaret – måske kan det sammenlignes med vores mose-eg? Det kaldes 'Kauri-guld'.

Vi skal besøge KAURI FOREST og går imellem 2000 år gamle træer her i skoven, hvor der også overnattes på en DOC-plads midt i det hele.

På vej ind i Kauri-skoven. Dette træ har en historie: 2.000 år gammelt, 7 meter i diameter i bunden og forgreningen 17 meter oppe. 50 meter højt Det anslås at indeholde 245 kubikmeter træ. Det har for Maurierne en stor betydning:

Tane Mahuta – Skovens Konge. Tane var ifølge historien søn af himlens fader Ranginui og Moder jord, Papatuinuku. Tane skilte sine forældre ad for at skabe lys, plads og liv i skoven for at lade livet vokse. Der er tale om tidlig tankegang i mange Maorihistorier om at bevare og beskytte naturen, men hvad har vi lært af det? Der spøjtes med gift de mest underlige steder i et land, som går så meget op i at bevare natur(lighed).

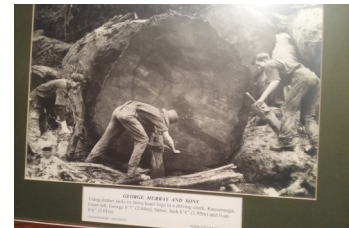
Dette træ har givet næring til nybyggerne og udvikling af nærmest en industri. Træet har det videnskabelige navn *Agathis australis* og er et nåletræ, som i NZ kun findes på nordøen med subtropisk klima. Her har de groet i tusindvis af år. Mosekauri er dateret til at være over 50.000 år gammelt. Netop disse gamle mosefund har også givet masser af gummi, som er rav/harpiks og der var på et tidspunkt nærmest guldgraverindustri på egnen.

Kauri Museum med den største samling af moseguld (rav) som disse gutter fristede tilværelsen med at udgrave. Nogle blev velhavende, mange døde under kummerlige forhold – ligesom dem, som forsøgte sig med at vaske guld i floderne.

Tømmeret fra kauritræet er en af den bedste slags tømmer i verden. Lange brede planker af fejlfrit 1.klasses tømmer til skibsbygning, huse, møbler, broer, vinfade, jernbanesveller, støttebjælker i miner og en del andet. Det skyldes, at stammen leverer fejlfrit tømmer med lige årer og ingen knaster.

Det er nemt at bearbejde, nemt at tørre, meget stabilt, holdbart og stærkt. Billedet her viser, hvor stort det er, fantastisk arbejde for at få det videre til håndværkerne, som vi senere møder i arbejdene

Top og stub leverer et usædvanligt smukt mønster eller åretegning og har derfor været anvendt til vægpaneler, møbler og pyntegenstande. (bænken ovenfor er et godt eksempel på anvendelsen af træet).

På **Kauri Museum**, får man et rigtigt godt indblik i hele udviklingen, fordi man her får et indblik i hele den historiske og demografiske udvikling, fra Mauri til Settlers gennem fortællingen om træet, dets udnyttelse og betydning for samfundet. Brug 3-4 timer her!

Noget af det mosetræ, der graves frem, bliver bragt til Rotorua, hvor der er et kæmpestort håndværkscenter under Nationalmuseet og samtidig et arbejdende museum med mange flere oplevelser, hvor der skal afsættes en hel dag.

Kauritræer bliver til kunst her på det arbejdende museum. Der er også smykkefremstilling, kurvefletning og vævning efter gamle traditioner/ materialer.

De arbejdende værksteder og en butik, hvor der kan købes det fremstillede håndværk.

Stedet hedder **Te Puia**. Det her, hvor der flere gange dagligt er mulighed for at overvære en opvisning af traditionel Maorikultur/dans. Det er naturligvis meget turistet, men alligevel givende, for det er med til at give en forståelse af hele kulturen som de bragte hertil for omkring 1.000 år siden fra Østpolonesien..

Senere på turen skal vi møde denne kultur flere gange og som tidligere nævnt, så er mange bynavne og områder igen på maori. Måske for at respektere historien.

Vi er i de termiske/vulkanske områder, og lidt længere vestpå findes de bedste grotter med glødeorm - i Waitomo. billeder på næste side(og se faktaboks for kontakt).

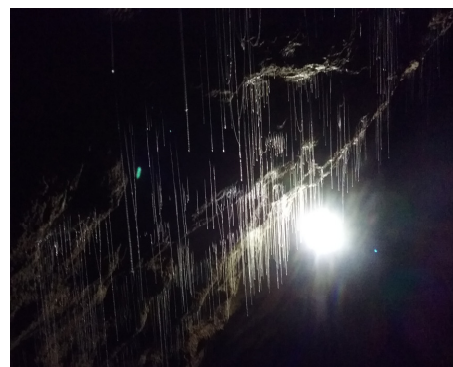
Her i Te Puia skal der bruges en hel dag. Det er her geysere og svovlpøle giver opvisning. Efter en god forevisning af maorikultur/dans er der stier rundt i over 30 hektar med alle termiske oplevelser for syns-lugte-og høresanser. –

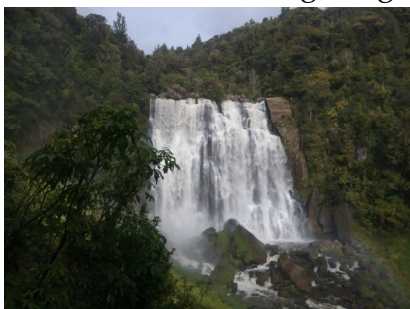
Glow-worms. Glødeorm. Her kommer du virkelig på en oplevelse i underverdenen: Det er en helt fantastisk oplevelse først at sejle rundt i en grotte med en stjernehimmel af levende lys (nej, det er ikke LED-lys, det er orm) og senere gå i en anden grotte hvor man kommer helt tæt på, så man kan se selve ormen og få set, at der er tusindvis af fangarme, som lyses op af – hvad ved jeg - et enzym? For at lokke byttet i nettet. En mikroudgave med samme teknik som i vores hjemlige gopler (brandmænd) bare med lys som lokkemiddel.

Det er umuligt med et turistkamera, men som tv. ser det altså ud. På billedet th er vi helt tæt på for at se alle fangarmene på glødeormene. Den lille blå ormen med lys.

Jeg vil foreslå at købe en kombi-billet, så begge huler kan besøges med rabat. Herfra er der en særdeles smuk køretur til et vandfald med overnatning i 'allemandsret'. Smukt og fredeligt efter en dag med en masse indtryk. Der er grænser for, hvor meget man kan rumme, så husk at tage nogle 'slapper-timer' og få det hele på plads i knoppen!

Det længste navn, jeg har set. Det slår både Tyskland og Wales!

Efter en uge her på nordøen og de mange indtryk tager vi en smuk rute over en stor højslette. Bjergene kunne ses på 50 km. afstand og det tager to timer at køre dertil

På vej til højsletten

740 meter oppe og nedstigning til Wellington

For at komme fra nordøen til sydøen er der færgeforbindelse, som tager 3½ time – ligesom fra Frederikshavn til Gøteborg. Tiden er den samme, men oplevelsen er ny. Hvis man har købt et medlemskort hos top10camp får man 15 % rabat, når receptionen laver bestillingen til *Interislander*. I øvrigt lige som mange andre rabatmuligheder ad denne vej. Det er trygt og en del af servicen, så ind imellem er det en god idé at besøge en af de mange top10-pladser. Medlemsskabet giver også 10% på overnatning og ubegrænset wifi og fri adgang til alle faciliteter – nogle med termisk bad, andre med andet, men altid fri brusebad. For ca. 200 kroner for camper med strøm, tømning og alt det andet for to personer. Det er rimelig billigt for kvaliteten er helt i top. Mange af pladserne har også hytter og værelser for dem, som ikke kommer med camper. Ellers er der DOC-pladser (Naturstyrelsen) i lækre omgivelser til færre penge. Nogle steder er der 'allemandsret' og her må overnattes, hvis bilen har et autorisationsmærke "SELF CONTAINED". I og ved nogle af byerne er der totalt forbud, andre har op til 5 pladser. Kontakt altid det lokale *i-site* (turistinformationen), hvor du kan få alverdens vejledning, kort og hvad du ønsker.

Wellington, som i dag er regeringsbyen/hovedstaden er vi nået til. Tidligere var det Auckland, men en masse politisk tummel forårsagede at det blev Wellington, fordi denne by ligger næsten præcist midt i landet.

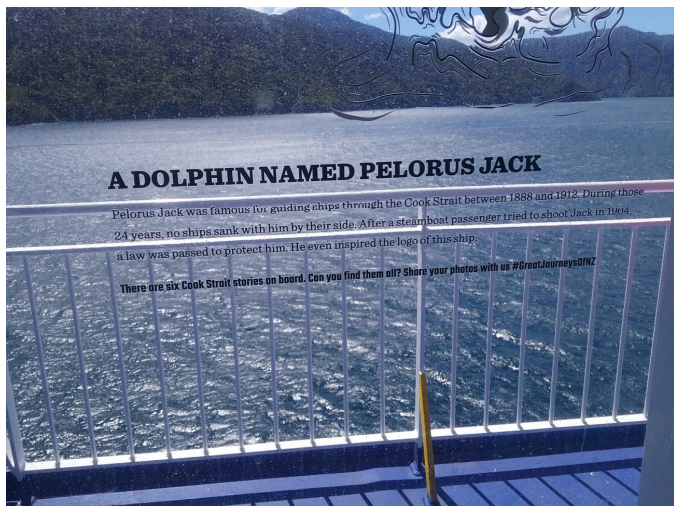
Bortset fra det, så er det den by i landet med mest blæsevejr. Det kan jeg godt genkende, men to døgn senere var der stille til overfarten.

Nationalmuseet i Wellington er berømmet. Det er flot og stort, Fin arkitektur. Jeg vil sige at udstillingerne kunne have været bedre og derfor vil jeg lidt længere henne fortælle om , hvor bedre oplevelser findes – også gratis (som alle nationalmusernes afdelinger).

Vi skal til sydøen, hvor Kaptajn Cook fra England kom til og hvor hollænderen Abel Tasman satte sit præg på de nordlige områder på nordvestsiden.

Faktisk har han lagt navn til både Tasman Island og til **New Zealand**. Når man kommer et nyt sted, skal det kaldes noget kendt. Abel Tasman var fra Nederlandene fra provinsen **Zealand** helt i syd i det vi betegner som Holland.

Vi er nu ét af de bedste vinområder i hele landet: Marlborough. Hvidvin på druerne Chardonay og Sauvignon Blanc og med dørsalg ('cellar door') og smagsprøver. Lad os starte i byen Nelson og derfra tage en smuk og spændende bådture ud i Abel Tasman National Park. Inden vi skal dertil, møder vi på sejlturen en dejlig legende:

En times tid før Picton og videre til nationalparken kommer vi gennem dette stræde og her er der en hyggelig historie om en trofast delfin: Pelorus Jack. Denne delfin var nærmest at betragte som en lods, hvis det står til troende. Historien lyder sådan: Han var berømt for at virke som lods for sejlskibene her i Cook Strait fra 1888 til 1912. I de 24 år var der ingen skibsforslis. En passagerer forsøgte i 1904 at skyde ham og så blev han gennem lovgivning fredet. Vi mødte senere efterkommerne.

Nelson:

Sydøens ældste by.

Det er en by, som absolut er et besøg værd at bruge nogle timer i. Her findes en af de mest velbevarede gader med originale bygninger fra 1860-erne, hvor tilflytterne for alvor kom hertil og tog deres arkitektur og livsstil med.

Det hele startede dog for 700 år siden, hvor maorierne kom hertil og som i 1841 blev fordrevet af briterne med både vold, magt og kongelige traktater. Opkaldt efter Lord Nelson efter hans sejr over Spanien og Frankrig ved Trafalgar i 1805. "The New Zealand Company" i London, som agtede at købe omkring 810 kvadratkilometer land med henblik på udstykning til nybyggere gav dog anledning til problemer. Maorierne indgik et forlig om penge og områder, men det viste sig, at selskabet havde forregnet sig. Mange nybyggere havde ikke råd til at købe land og det tilgængelige areal var mange steder umuligt at opdyrke. Selskabet krævede mere af det frugtbare bagland, men maorierne hævdede, at det ikke var med i aftalen, så det udløste nærmest en borgerkrig. Og 25 % forlod området i 1846 på grund af alle de uenigheder og lovede muligheder.

De første af mange immigrantskibe kom hertil i 1841, der blev dannet en provisorisk lokalregering til at styre området. I løbet af 18 måneder ankom 18 skibe med 1052 mænd, 872 kvinder og 1384 børn; kun 90 af familierne havde kapital til at etablere sig. Endelig i 1858 lykkedes det for det nu etablerede bystyre at give stedet bystatus.

På stedet, hvor den første kaptajn plantede det britiske flag i 1841 blev der opsat en kanon, som blev affyret hver lørdag kl. 12 middag for at angive den korrekte tid. Stedet er stadig markeret ved 'Songer tree'.

Herefter gik det stærkt med nybyggernes tilkomst og i 1864 opstod der en helt ny bydel, som jeg vil vise lidt fra herunder. Historiske *South Street*.

Her er der lige noget, som vi, med en tusindårig historie, skal forstå: Når vi møder et skilt med *historisk bro* er det fra romertiden eller middelalderen. **Her** kan den meget vel være fra 1950!

Den moderne historieskrivning for landet starter faktisk på samme tid, som Danmark mistede Sønderjylland. Lidt tankevækkende og også spændende, for en by som Dunedin, anlagt af skotter, voksede fra stort set ingenting til førende by på bare 20 år. Herom senere.

Historic Street, Nelson. 1864

Nu skal vi lige et par hundrede år mere tilbage i tiden, ud i Abel Tasman Nationalpark.

Abel Tasman kom hertil i 1642 på ekspedition, kortlagde og beskrev området. Der blev etableret hvalfangerstationer og handelsstationer mange steder i området. Vi er i Marlborough Sounds og Tasman Bay på vores egen lille ekspedition med en rutebåd, som kommer helt op på stranden til os. Bagefter er der mange lækre vandreruter – både korte og lange. Du kan stå af/på forskellige steder ligesom 'hop on/off' busser i byer rundt i verden. Vi valgte at stå af og på samme sted og i et par timer gå på den kystnære sti i smukt vejr og vidunderlige omgivelser med bregnetræer, fuglesang og hinandens selskab. Det her er for mig indbegrebet af velvære (wellnes).

Jeg er nødt til at sige det igen: Smukt og bare så lækkert, men sådan har vi altså bare oplevet landet ! Det er ubeskriveligt og især umuligt at fotografere, man skal selv være her. Ofte var kameraerne slet ikke fremme, fordi sindet var optaget af alle sanser. At være til. Være her i historien, som ikke er ret gammel, men har formet landet.

Dog er der midt i denne idyl et konstant faresignal: Jordskælv og Tsunami, hvilket skilte langs vandrestien tydeligt angiver og viser flugtveje. Det er virkelig seriøst ment – ligesom megen anden skiltning, som i den grad er gennemtænkt med omhu og fokus på sikkerhed.

For at komme på denne dejlige tur vil jeg anbefale, at du senest dagen før køber billet på *I-Site* i MAPUA og ved ankomst går til kontoret på afrejsestedet i MOTUEKA og får et boarding-kort. Vores overnatning i dette område var mellem vin og oliven hos en vinproducent . Og hvilken vin . Smagsprøver, snak og indkøb til senere hygge. Området her er specialiseret og berømt for deres Chadonay. Det var hos et af medlemmerne i foreningen OK2STAY, som vores camperudlejer MAUI leverer gratis app til - også med off-line adgang, hvilket kan anbefales, for det sparer på databrug. Jeg vil anbefale at tage en tablet med og installere app'en hjemmefra sammen med off-line kort over NZ. De er gratis og findes både til Android og Apple. Der er god navigation med alt, hvad der hører til. I camperen er der USB stik, så der kan både lades og holdes strøm på enheden under navigationen. Med i lejen er der ganske vist navigation - enten som indbygget - eller på forespørgsel - en extern Tom Tom, men til planlægning og oversigt (og som back-up) er en tablet langt at foretrække. Til andre overnatninger findes lignende for DOC (Naturstyrelsen)s pladser, som vi har benyttet en del. (Se i faktabox om links og råd) Vi havde en del svigt på den indbyggede (dashboard) navigator, hvor det var dejligt at den anden på tablet var medkørende altid. Det gav også mulighed for at søge på alverdens ting, overnatning, seværdigheder, planlægge afstande osv. mens den anden GPS stadig viste vej. Når den virkede.

Vi skal videre på sydøen. På Hvalsafari og en masse andre oplevelser,

Så vi lægger vejen tilbage mod Blenheim med kurs mod Kaikoura. Vi er nødt til det, fordi der ikke er andre gennemgående veje. Alle andre stopper i bjergene . Vi nyder så kystruten frem til byen med sælreservat lige udenfor og køber en sejltur med hvaler, sæler og delfiner. Det hele starter fra den tidligere banegård (*Railway Station*) som nu hedder *Hwaleway Station* - dejlig finurlig omgang med sprog og udtale. Herfra kan man alt efter temperament og pung se hvaler, delfiner og sæler . Fra luften kan man bare se, de er der. Fra vores skib er vi dér, hvor de er. Helt tæt på og der er (igen) så meget styr på alting. Først et sikkerhedsmøde/orientering, dernæst guide på bussen til skibet og ombord en naturguide og udkikker, medieinformation og gennemgående perfekt som alt andet, vi har oplevet i alle sammenhæng. Der er bare så meget styr på at give gæster en god og sikker oplevelse; igen alle vegne, i grotter, på sejlture, på vandreture. Her er man bare i sikre hænder og kan føle sig fuldstændig tryk.

Hvaler og sæler skal vi nu se på.

Begge er pattedyr og skal have luft imellem dykning efter føde, som der er nok af her på egnen. Bare én km fra land er der op til 1.000 m. dybt og her er der fede blæksputter og andre livretter for disse havlevende pattedyr. Når de ca. hvert kvarter skal op at have luften skiftet, kan vi få glæde af at iagttage dem. Undervejs har vi glæde af de kæmpestore havfugle albatrosser og de lidt mere fikse Petrel'er. Der er møde og nærkontakt med den New Zealandske Fur Seal (pelssæl), med Dusky Dolphin (ingen dansk navn), bottle-nosed dolphin (øresvin), og så Sperm Whale. (Den kæmpestore Humpback whale (pukkelhval) er her på egnen kun omkring juli/august og vi er her i november).

Der var flere opvisninger af Sperm whale. (Kaskelot) Og firmaet har garanti eller 80 % tilbagebetaling, hvilket heldigvis ikke kom i spil. Vandet var næsten så fladt som et stuegulv og det giver gode chancer for at opdage hvalerne. Derudover er det bedst at tage turen om morgenen (kl.8 -10) eller én af de sidste afgang om eftermiddagen (ca. kl.16).

Havet er mest rolig morgen og aften og hvalerne kommer tæt på for at søge føde.

Jeg er nødt til at fortælle om denne hval, mens vi venter på at se dens opvisning på overfladen.

Hvis ikke du har hørt om støjgrænser før, så får du nok ikke mange muligheder for at overleve, hvis du er i nærheden under vandet, for denne hval overskrider alle grænser. De signaler, de udsender er både lammende og dræbende.

Kaskelotten:

Det er verdens største tandhval, og kan dykke helt ned til omkring 1000 meter og kan holde vejret i op til en time. Det engelske navn Sperm whale kommer fra den spermacetolie, der findes i næsen. Denne olie er klar og flydende ved kropstemperatur, men størkner ved lavere temperatur til en hvid masse, som ligner sæd (sperm).

Den her olie i næsen er lydforstærkeren til at finde og dræbe byttet. Den største lydgenerator i et dyr – blandt alle. Det er en sonar, som bruges til at lokalisere byttet, måske en fed blæksprutte – og dernæst til at lamme det og dræbe det . Vi er langt over 160 Decibel, hvor smertegrænsen for os er 110. Her er det overlevelse eller død og en blæksprutte kan finde sit endeligt på over 200 meters afstand fra denne hval. Lydstrålen går ud i bare 10 grader, altså nærmest et lydmæssigt teleskopsigte på byttet. En ultrasonisk dræberlyd. Det er ret vildt.

Vores skib har undervandsmikrofoner, så de her unge hanner kan lokaliseres. På denne årstid er det unge hanner, som færdes her, de er ikke så store – kun 10 meter lange og en vægt på 14 tons. Fuldvoksne kan de blive op til 20 meter og veje 57 tons.

Hjernen er det største organ blandt alle pattedyr og tand vejer op til 1 kg. Og findes kun i undermund. Vi er her, vi er sammen med dem. Tæt på hinanden. Det er stort at være med til. Det er i en sådan situation man kan føle ydmygheden og tænke over problemerne med plasticaffald i verdenshavene, kemikalier og andre fortrædeligheder vi –som forbrugere- er nødt til at tage alvorligt hånd om og stille krav om at få løst opgaverne, ellers kan vores børnebørn ikke opleve det her. Og her er jeg skuffet over brugen af kemikalier i New Zealand, (omtales på s.14).Det er sandt at sige et meget flovt afsnit, som ikke skal fjerne glæden lige nu, midt i de fantastiske oplevelser, som også gav os opvisning af både øresvin, Dusky Dolphin og pelssæl lige frem til landgang.

Giv dig også tid til at besøge sælreservatet lidt udenfor byen og brug et par timer eller mere. Det er en speciel natur og du kan komme meget tæt på sælerne på et par kilometers gåtur. Der er flere hundrede foruden store kolonier af rødnebbet måge (som på mange andre steder har været tæt på os). Du skal have stabilt fodtøj på og så kom ud og nyd det.

Der er en fin og gratis parkering med toiletter ved nedgangen til reservatet. Også shuttlebus for dem, som ikke kommer i egen bil. Henvendelse i ***i-Site*** - (turistinformationen).

(som i alle byer er det en guldgrube at komme her og få alle ønskede informationer, og hvis det ønskes, så reservationer, bestillinger m.v. Altid velforsynet med brochurer også).

Her bringes et par billeder fra den omtalte hvaltur fra Kaikoura:

Med katamaran i 2½ time på hvalsafari og en tur i sælreservoatet med flere hundrede sæler.

På denne tur havde vi tre sperm whales, plus to øresvin og to dusky delfin samt albatros og petrel.

Begge har vi en drøm om at køre trans-alpint, så det gør vi så noget ved. Ingers drøm var med toget 'Tranz Alpine', min var at køre gennem dette særdeles smukke landskab ad – i øvrigt meget fine og uproblematisk- bjergveje. Vej og jernbane følges mange steder ad, men har naturligvis forskellige udsigter. I bil kan man stoppe mange steder, toget stopper ved de bedste fotosteder. Turen går for begge over et par pas i 7-800 meters højde, men med snetinder omkring os. Turen tager fra kl. 8 til kl. 14 uanset transportform. Oppe i Arthur's Pass er der en lille by, som er hjemsted for en meget speciel og efterhånden sjælden fugl: KEA, den eneste alpine papegøje i verden. Vi er i KEA CITY!

De lokale fortæller mig, at de ind imellem kan være et problem, men også på en måde et interessant selskab. De er vilde med at finde og stjæle kameraer, viskerblade, snørebånd og lædersko. En naturguide (Ranger) her fortæller, at han i en periode hver morgen blev vækket af en Kea:

Næsten præcis kl. 05:30 bankede den på hans vindue og skræppede op indtil han bankede på væggen og bad ham om at forsvinde. To timer senere sad den troligt på terrassen og ventede på anerkendelse som hans vækkeur. Det stod på i fem år indtil den i 2017 blev trafikdræbt. Der opstod en form for gensidigt venskab og en form for hygge og rutine. Der er flere af familien tilbage i byen og har ligefrem fået navne efter deres individuelle særheder. En ynglende hun hedder Beryl (en varyler/ballademager) fik jeg at vide.

Tranz Alpine Railroad med Inger ombord og midtvejsbillede fra landevejen med camperen.

Næste overnatning bliver i guldgraverområdet, som også er jadeområdet. Hokitita.

Hokitita er maorinavnet for byen. Det var her guldfeberen startede og her, hvor det fineste jade findes, men det blev først opdaget senere. Vi er nu igen i 1865 og i det lokale 'Klondike' lidt udenfor byen og tæt på floden, hvor alle guldvaskerne kom til – og hvor vi overnattede .

Det var helt vildt den gang. Fra få hundre indbyggere i Hokitita steg antallet til op mod 4.000 på et år. Guldfinderne boede langs floden og fik forsyninger og solgte det udvaskede guld her i byen. Det var her, de kom til med skibe fra mange lande. I perioder lå der 40 skibe for anker her. Over de næste par år var der over 100 strandinger og 30 totalforlis i det problematiske tidevandsområde.

Heldet var ikke med alle, mange gik fallit, nogle døde, så efter blot fem år faldt indbyggertallet til 2.000 individer. MEN:

Så var der nogle af guldgraverne, som fik øje på de grønne sten i klipperne.

Green-stone kaldes de. Det er JADE, det er smukt og nu kom der gang i en helt ny minedrift og smykkefremstilling, hvilket nu om stunder driver det meste af turismen i området.

Mange af smykkerne bliver faktisk stadig fremstillet efter maoriernes traditionelle udtryksform. Maorierne havde oprindeligt intet skriftsprog, men skar træfigurer og masker af fantasiuhyrer, der symboliserede historiske begivenheder, sagn og myter og som kunne udtrykke budskaber.

Til guldgraveriet, guldvask nærmere, blev der benyttet vandkanoner til at spule skrænterne ned i floden, hvor der så kunne vaskes guld i tallerkener, som vi har set i mange film. Faktisk er det stadig tilladt at vaske guld her uden licens og man kan leje

udstyr til selv at gøre forsøget. Det er lidt specielt at overnatte lige her midt i historien

Vandkanon på DOC-overnatningsplads i Goldborough og en kæmpe JADE sten i Hokitita.

Det er her i området de fleste og smukkeste smykker bliver fremstillet, for det er her, der findes mest jade og her de fleste håndværkere holder til. Lige bag ved camperen er der en å, hvor der kan vaskes guld og findes småsten med jade. Og så er der selskab af både TUI og KEWA. Sidstnævnte er her på egnen kaldt 'skovhøne'. Den kan ikke flyve – som mange andre fugle i landet – men den er tillidsfuld og kom helt ind i køkkenet for at tigge. Det er ikke tilladt at fodre uanset hvor nuttet og hyggeligt det kan være. Tui er før nævnt som vores trofaste 'sanger', men der er forskel på lydene fra egn til egn. Glæden er der.

Der er flot og dejligt langs det tasmanske hav hele vejen til næste destination:

Alperne med gletchere og min drøm om helikoptertur derop. Vi skal til nationalparken 'Westland National Park' og starter i byen med helikopterturene: *Franz Josef*.

Franz Joseph I. (josef) tilhørte det habsburgske dynasti og var kejser af Østrig, konge af Ungarn, konge af Bøhmen. Han regerede i 68 år

Han havde en udsending til at forberede de tyske immigranternes liv her i NZ. Han hed Haast og han var egentlig udsendt som geolog, fik meget at gøre med hele området, som startede hele udviklingen med både guld og jade. Måske penge i det?

Hans arbejdsgiver var Kejseren, så da Haast fik undersøgt dette gletcherområde, opkaldte han det efter ham. Her er vi så nu i helikopternes velfærdsby og her i velkomstcentret er der også mulighed for at få et rigtigt wellness-bad i termiske / mineralske og nærmest tropiske omgivelser. Det koster næsten det samme som min ønskede helikoptertur, så det blev fravalgt, selvom det kunne have været lækkert. Visitorcentret er her alle aktiviteter i området kan/skal bestilles. Og hvor var det en dejlig helikoptertur! (fås fra 190NZ\$)

Når vi senere forlader dette område støder vi igen på ham Haast, for vi skal gennem Haast Pass (denne vej blev først lavet i 1960. Før var det vandre-og æselsti!) for at komme gennem alperne til Wanaka og videre, for der venter os en formidabel tur i Douptful Sound med sjældne pingviner, masser af bjerge, vandfald og lidt om kaptajn Cook. (Jeg har flere gange nævnt SMUKT. Jeg vil bare ikke nævne det igen, for turen dertil, sejlturen med overnatning kan ikke beskrives uden at virke som blær eller propaganda. Billeder kan heller ikke andet end minde dig selv om at, dér var du, dér nød du det. Det er lagret i sindet. Vi er hér lige nu og alt andet er mentalt lukket helt af).

Alligevel skal der et par billeder til. På denne tur fik vi set både den lille blå pingvin, den meget sjældne 'chrested pinguin' ('med ørefjer') og pelssæler samt havfugle som fx petrel . Ombord er der adskillige kajaker og et par motorbåde. Begge dele til gratis afbenyttelse i overnatningsfjorden. Og igen her er sikkerhed og instruktion helt i top. Maden kunne være bedre, men vi er her for at opleve den fantastiske natur. Det skuffede ikke, tværtimod. Kahytterne, naturguiden, som jævnligt meddelte sig, gav en oplevelse af de mere usædvanlige. Ikke mindst turen fra Te Anau over sø og land; hele tiden med informationer og fotostop. Ugen før var det hele lukket af sne! Igen var heldet med os.

Douptful Sound. Ét af verdens smukkeste steder i én af verden største nationalparker: Fiordland.

Og her kommer den berømte kaptajn Cook ind i historien.

James Cook er en af de mest berømte opdagelsesrejsende – helt på linie med Columbus, Vasco da Gama og Abel Tasman. Det var ham, som fandt ud af, at New Zealand bestod af to øer. Flere steder er opkaldt efter ham, f.x. Cook Strait og Mount Cook. Han kom hertil i 1769 som kommandør på det legendarisk skib Endeavour. Senere kom han tilbage med andre skibe, i 1773 og igen 1777. Det var ikke uden tumult. Der var mange spændinger mellem maorierne og englænderne, men selv om han blev udsat for, at 10 af hans folk blev dræbt og spist, fortsatte han den diplomatiske opgave, som var ham blevet pålagt. At skabe handelsmæssige og socialpolitiske relationer. Det lykkedes..

Efter dette krydstogt skal vi igen østpå og igen gennem smukke landskaber. Vi er på vej til nye oplevelser på Otago-halvøen ved Dunedin. Her venter endnu en sjælden pingvin og

flere andre på vores besøg. Overnatningen midtvejs er i haven hos et ældre ægtepar med økologisk grøntsagsdyrkning, Vi er i Tapanui. På denne rute er der mange får. Rigtig mange, alle steder. 40 mio får, vi har nok kun mødt 5 mio. nu. En helt anden og knap så rar oplevelse er, at denne provins bruger en masse gift. I grøftekanter, omkring vejpæle, på marker, men farmerne vil ikke opgive det og måske derfor regeringen ikke gør noget? Flovt er det, at DOC bruger det på deres pladser.

Vi skal videre til nye oplevelser på:

Otago Pininsula. Det er her man kan komme helt tæt på de kæmpestore fugle; royal albatross, de meget sjældne gul-øjede pingviner og på samme tur søløve, pelssæl og den rødnebbede måge. Foruden et leben af vilde kaniner, den store og smukke New Zealand falk, og såmænd kirkeuglen, som er næsten udryddet i Danmark. Her er det hele og der skal bruges en hel dag for at få det hele med.

Start med at få en eftermiddagsaftale med *Penguin Place* og køør så til det yderste punkt; Royal Albatross Centre og gå en gratis tur imellem de rødnebbene mågers kolonier, besøg centret og køb evt. en guidet tur til fyrtårnet med albatroskolonien. Fra de gratis stier kan albatrosserne ind imellem ses ligesom sæler og søløver.

Fra kl 16 til ca. 18 er vi på tur til pingvinreservatet. Det er bedst sidst på dagen, for der kommer pingo hjem fra jagt og går i land på stranden. En god information inden tur med minibus til det privatejede reservat, hvor der er guide med hele vejen og ved hvor rederne er. Der er mange fotoskjul, så vi kan komme helt tæt på. Kikkert og kamera anbefales.

Hvis du kommer fra Dunedin, vil jeg anbefale at køre dertil via Highcliff Road, som er flot, men også lidt trang, så med en stor camper, skal man nok tage kystvejen frem til Portobello og videre ud til Otago Pininsula, fortsætte mod Taiarora Head med albatroscentret. Ca. fem km. før dette ligger pingvincentret. (se faktabox). Vi er i verdenklasses-oplevelser herude.

Udover at drive dette reservat har familien også et pingvishospital. På billederne herunder ses den sjældne gul-øjede pingvin på hospitalet og det andet billede viser området med reder og fotoskjul. Pingvin-landgang og mere var med kikkert og nærvær. Lykketime.

Det her er én af grundene til at besøge DUNEDIN. En anden kommer her:

Skotterne kom her og var nærmest grundlæggerne af byen. Kinesere kom hertil, Det var guldtider. Vi er igen tilbage i 1860-erne. Navnet kommer fra *Dun Eeidiann* på skotsk/gallisk og betyder *Edinburgh*. Skotlands hovedstad. Egentlig startede det i 1848, hvor de første nybyggere kom som medlemmer af det *frie skotske kirkesamfund*. Flere og flere udvandrede hertil, så mellem 1855 og 1900 kom her mange tusinde til. Der var guldfeber, der var penge at tjene for alle som også så muligheder i samhandel. I den periode blev mange firmaer grundlagt og mange af dem er her stadigvæk.

På få år – mellem 1878 og 1881 blev byen til landets største byområde og måske nok så vigtigt: I 1869 byen med landets første, og nu ældste, universitet; *University of Otago*.

På omkring blot tyve år forvandlede byen sig fra klondike til storby og blev for alvor stor i 1920 og meget i byen bærer præg af det. Det er den største univertetsby i landet, her findes huse fra hele udviklingen og så er her en fantastisk dejlig botanisk have, hvor et par timer nemt går, hvis man er til haver og planter. Hvis ikke, så bare gå en tur i den smukke park og nyd det. Gratis adgang for alle. Det er der også i byen med kirker, museer , gallerier hyggelige pub'er og cafeer, især omkring *Octagon* lige i centrum. Parker din bil/camper bag banegården (P-automat som alle steder) og gå 5 minutter, så er du her.

Botanisk have, banegårdens forside og sidst handelskompaniet og retsbygningen. Dunedin.

Vi er altså ikke helt færdige med at opleve indlandet, så kursen lægges mod *Oamaru* for at komme ind bag *Mt.Cook* og ind i et (igen) umådeligt smukt område. Møde noget af de tidligste maori - skrifter i sandstensklipperne og overnatte hos en økologisk vinbonde. Og så ellers en køretur med udsigter, ingen tror findes (*Jeg må ikke skrive smuk og fantastisk mere*)- og der opleves en god kulturhistorie samtidig. Både om maoriene og om kæmpeål, handel og i nyere tid industriel udnyttelse af vand.

Visitor Centre ved *Lake Pukaki*. Tag en times tid her, nyd udsigten, få indblik i historien og få en frisk laksesandwich, som kommer fra en alpin laksefarm, vi mødte tidligere oppe i bjergene. Inden jeg kommer videre i beretningen, skal jeg vise lidt herfra:

Et par km. før Kurow mod Oamaru ligger dette historiske sted med inskriptioner i kalstenshulerne, Der er ikke meget at se, for stenen er porøs og de okkerfarver, som blev anvendt er næsten udvaskede. Billedet th. er maoriernes symbol på 'menneske'. Ukendt årstal, men måske 1100?

Her ved Lake Pukaki var der en helt speciel gut, som fik sit udkomme. Han var en rigtig pionér. 'Old Jack' -(*Pukurakau*) var her fra midt i 1850'erne for at fange kæmpeål (Tuna), som stadig findes her og fugle (Kewaer, som ikke kunne flyve og derfor var nemme at fange).

Han sejlede hertil op ad floden i 'sivbåde' lavet af Flax (planten med hør-lignende lange fibre og som findes overalt - og flot tilmed. Også brugt til kurve, snore og udsmykning)

Sejlede det hele til Christchurch og solgte det på markeder her.

Han var den sidste søfarer på floden WAITAKI.

(billedet er nutidigt, ålen er fredet)

Udsigten fra Visitor Centre til Mt. Cook er formidabel, se selv her lige om lidt:

Naturligvis er der ikke garanti for, at det ser sådan ud, næste gang, men denne dag var vi igen forsynet med et herligt vejr og derfor også fin udsigt.

Søen indgår i forsyningen af vand til hydrostationerne længere nede. Her er endemiske ørreder, laks og de omtalte ål. Vi er lige nu i mellem tinder på 3700 og 2800 meter og selv i omkring 600 meter over næste mål. Søen her er faktisk 50 meter dyb og indeholder mere end 40 millioner kubikmeter vand. Lige her i området er flere optagelser lavet til *Hobitten*.

Vi er slet ikke færdige endnu. Der forestår en stadig flot tur mod Geraldine og endnu en indlandstur med evigt skiftende landskaber med får og køer, frodige bakker og alt er, som jeg ikke må benævne mere. Overnatning på DOC-plads midt ude i slet ingen ting inden vi langsomt bevæger os til Christchurch.

Christchurch, jordskælv og arkitektur, historie og udvikling skal det nu handle om.

Jordskælv er et velkendt fænomen her på egnen. Her i byen var det alvorligt i 2010 og 2011. Længe før det havde maoriene også oplevet det og har beskrevet det med illustration af 'guden for jordskælv og vulkaner', som sørgede for den del af historien, ligesom vi havde vores nordiske Thor, som stod for torden og lynild.

Ifølge maoriernes legende er Ruamako guden for jordskælv og vulkanudbrud. Han lå i sin moders mave, da hans forældre blev fordrevet af hans søskende. Han levede i mørket i moders mave men fik tilført ild for at give varme og lys, så hver gang han vendte sig og sparkede blev det opfattet som om det var et jordskælv, måske som et vredesudbrud eller hævn?

Se godt efter. Lige over 'foden' er der et ansigt med en spids næse. Så længe det er intakt er området forskånet for jordskælv ifølge maori-legenden. (Fra Otago/Albatros Center udenfor Dunedin)

en

by med historie og historiske bygninger i særklasse har det også et af landets bedste museer - med gratis adgang - mange parker og en gennemgående hyggelig stemning. Naturligvis er der meget nybyggeri midt i det hele, for byen blev meget hårdt ramt af jordskælv flere gange over et par år.

Byen er sydøens største og landets 3. største og har lidt over 400.000 indbyggere, men det føles egentlig ikke sådan her midt i byen. Der har boet folk her siden 1250 og i 1856 blev det den første i landet med byrettigheder (sml. dansk købstad) og dermed den ældste by i landet. Det var Christ Church fra Oxford (England) som har lagt navn til byen, altså kirkesamfundets navn blev til byens navn.

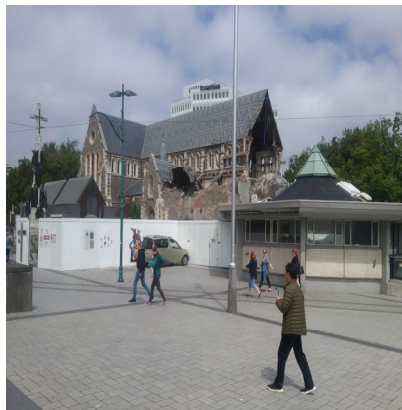
Nu skal vi på opdagelse i denne dejlige by. Vi lægger ud med en tur med den historiske sporvognsrute efter det obligatoriske besøg på I-site, hvor også billetter købes. Turen er en 'hop-af-på' og tager os rundt for at give et indtryk af byen og en fornemmelse af lokale afstande og bagefter udforskes til fods. Vognstyrreren leverer både historie og anekdoter.

Med sporvognen I en god timestid og besøg I New Regent Street – et virkelig hyggeligt sted.

Katedralens tårn og lidt mere bukkede under for jordskælvet 2011.

Overalt I byen bygges nyt, renoveres. Nogle af de bevarelsesværdige huse er afstivet midlertidigt.

Det var alvorlige hændelser, byen blev ramt af ad flere omgange mellem september 2010 og januar 2012. Det mest ødelæggende kom tirsdag, den 22. februar klokken 12:51 I 2011. 185 døde og tusindvis af bygninger kollapsede og endnu flere blev alvorligt skadede. Mange af de allerældste bygninger holdt bedst, hvilket har fået myndighederne til at få renoveringerne tænkt ind i helt nye baner, med den nyeste teknologi- og konstruktionsmetoder.

Genopbygningen er estimeret til mere end 30 milliarder NZ-dollars – over 135 mia kroner.

Et besøg på museet 'QUAKE CITY' giver et godt indtryk af, hvad der skete. Et MUST! Ellers skal vi besøge et af landets bedste musser 'Canterbury Museum', hvor historien fortælles fra ende til anden gennem en række udstillinger; både naturhistoriske, indvandrehistoriske og nutidige-og geologiske eksponeringer. GRATIS ADGANG. Lige her bag findes endnu en af de smukke parker med botanisk have og golfbane.

Det smukke og meget store Canterbury Museum. Afsæt mindst to timer her, det er rigtig godt og ligger lige ved I-site, det gamle universitet I samme bygningsstil. 1870 skriver vi.

Inden vi hel forlader dette område for at flyve 25 timer hjem, skal der lige en tur gennem – igen landskaber, som jeg ikke længere må benævne s....., til Akaroa på halvøen sydøst for byen. Vi skal lige have de sidste landskabsindtryk med som afslutning på 26 dage i dette dejlige land med så mange oplevelser bag os. Som tidligere nævnt er der nyt hver ½ time.

SÅDAN STARTEDE DET HELE – ifølge Maori-legenden:

Rakaihautu var kaptajn og leder af ekspeditionen med adskillige (kæmpe)kanoer fra Østpolynesien, som kom til Whataku = NELSON og delte forsamlingen I to. Hans søn Rakihuia tog et hold ned langs østkysten mens han selv ledte et hold gennem indlandet. Han havde en magisk stav 'Tuwha akaroria', som han undervejs stak I jorden og skabte de store indlandssøer. De fortsatte til halvøen sydøst for Christchurch og slog staven I jorden her og kaldte stedet for Akarora (efter den magiske stav – 'tuwhaAKARORIA'.

Vi har lige været her og sådan slutter vores odysse I dette magiske land.

Inden siden med faktaboks kommer der lige en række billeder fra overnatninger på DOC- og OK2STAYpladser midt ude I naturen. DOC pladserne koster 8 NZ\$ pp/nat, nogle steder er der 'allemandsret' f.x. ved havne og uden for byer og er gratis, når man har mærkatet '*selfcontained*' på bilen. Det betyder at du har toilet-og spildevandstank ombord.

Overnatninger udenfor campingpladser: bare nogle få eksempler.

Og hvad efterlod så de største indtryk?

Skal vi tage byerne først, så er jeg mest glad for Dunedin og Christchurch og den værste by er Queenstown, som er for unge, eventyrlystne mennesker, ikke for pensionister, men vi var af forskellige årsager nødt til at have en overnatning der. Derimod Te Anau, hvor vi skulle starte på turen med bus, færge og bus til skibet med overnatning på Doubtful Sound var rigtig smuk og hyggelig ligesom Nelson .

Nu betyder alle de her indtryk altså også, at vi havde tørvejr meget af tiden, solskin og over 20 grader, hvilket er temmelig sjældent forekommende på de kanter i foråret. Faktisk så var november 2019 den varmeste november i landet.

Om de andre indtryk, vil jeg sige Kauri Forest og Kauri Museum, Fugleøen TiriTiri Matangi, glødeormshulerne og de termiske områder og, ikke mindst, et fantastisk indblik i Maori-kulturen, som vi mødte mange steder og gav et godt indblik i en spændende kulturhistorisk udvikling.

Hele sydøen med alper, regnskov, fjorde og gletsjere, pas og søer og får i millionvis. Det kræver altså mindst tre uger ialt, og det tog vi så. **En uge på Nordøen og tre på Sydøen – og så er der endnu mere at opdage!**

Og så er der trafik-kultur. Hold op, hvor kunne danskerne lære meget af den respekt, som udvises i den newzealandske trafik. Det tager den tid, det tager. Afstanden mellem bilerne er stor, ikke noget med at køre op i bagagerummet på den forankørende eller blinke eller dytte. Skal der overhales, så er det med mindst 2 km. fri sigt, ellers venter man

til der kommer en strækning, hvor de langsomme kan blive overhalet i en anden bane. Der er generelt 100 km/h som i Tyskland, men der er i tusindvis af sving, mange uoverskuelige, hvor det bare hedder 25, 35, 45, 55 – aldrig et lige tal! Vi trak altid ca 5 fra, for vores camper var både høj og lidt bred, men havde et lækkert hukommelsessystem i fartpiloten og kombineret med automatgear var det dejligt. Vejene er mange steder smalle og ikke altid lige gode – og så er der nok et godt marked for autoværn, vil jeg sige.

Alt i alt :

En ualmindelig smuk natur og venlig imødekommenhed overalt . og så var vi os to!

Jeg håber, I nød læsningen og slutter med mit yndlingsbillede "om at glædes ved at læse"

Links og hints:

Vi fik den bedste rådgivning og købte rejsen hos Danexplore:

www.danexplore.dk

VIGTIGT at udfylde hjemmefra:

Indrejsetilladelse:

<https://nzeta.immigration.govt.nz/>

Overnatninger: Campingpladserne under TOP10 er rigtig gode og medlemskab giver mange besparelser som f.x. 10% på overnatning, 15 % på færgen mellem øerne og en del mere. Kortet kostede 49 NZ \$ (kurs 4.45), og blev tjent hjem meget hurtigt.

www.top10.co.nz (ca. nz\$ 20.-/ pp/nat)

På DOC pladser (Department Of Conservation = naturstyrelsen)

Både på tryk og som app findes for Sydøen og Nordøen oversigt og forklaring. Alle ligger smukt og koster de fleste steder 8 NZ\$/pp/nat.

www.doc.govt.nz

OK2STAY har også en app med off-linekort og beskrivelser. Det er gratis at overnatte her, men naturligvis forventes det, at man køber lidt. Der er vingårde, pubber, bryggerier og økologiske frugtavlere med her.

www.okay2stay.co.nz

Når du lejer en camper hos MAUI, så er der gratis medlemskab, som du skal bekræfte. Meget anbefalelsesværdigt at overnatte disse steder hvis du vil i kontakt med lokalbefolkningen .

Inspiration til de termiske områder på nordøen: www.tepuia.com

Kauri Museum: www.kaurimuseum.com

De bedste glow-worm huler, Waitomo:

www.waitomo.com

Sydøen:

Hvalsafari: www.whalewatch.co.nz

Helikopter ved Frans Josef:

www.vantagehelicopters.co.nz

Penguin Place, Otago

www.penguinplace.co.nz

Oversigt over alle I-sites findes her:

www.i-SITE.org.nz

eller www.isite.nz

Andre råd til rejsen:

Køb et taletidskort i ankomstlufthavnen , tag evt. en ekstra telefon med. Du får brug for det til reservationer m.v.

Der er langt til dette smukke land, så tag et stop i Hong Kong, det er en dejlig by. Gå en tur i Hong Kong Park og slap af efter mange timers flyvetur.

Vi fløj med Cathay Pacific som gav både god mad og service, videre med New Zealand Airlines. Begge har faktisk højere rang end de berømmede Emirates og Singapore airlines!

Hvis du vil leje camper, så sørg for, at alt - også selvrisko - er totalforsikret. Start i Aukland og stop i Christchurch eller omvendt, for det giver mere tid og koster kun 260 NZ\$. ekstra (færgen koster 400 før rabat fra top10) .

Hos Maui kan man tilkøbe en 'afleveringspakke' og den er god, fordi du ikke skal tænke på at forny gas, som næsten ikke er brugt, ikke fylde diesel på, ikke tømme toilet og heller ikke betale vejafgift bagefter.

Diesel koster 1.50/l, men der kommer vejskat på 6.5.-/100 km.

Vores Mercedes kørte 10 km/l

Vi kørte 4875 km. så for 275 mere sparede vi både penge og bøv. l.

Du skal bruge mad på turen, så her vil jeg foreslå PAK'n SAVE. Det er megabilkaer og findes stort set alle steder. Slagter, bager, friske grøntsager, fiskemand, delikatesse, ost og alt andet mellem himmel og jord.

Find dem på GPS . (POI)

Tag din egen tablet med og download kort hjemmefra til offline/gps for landet, de kan hentes gratis til både apple og android i både google play og appstore.

Kør forsigtigt og tag hensyn, det gør de lokale.

Hver gang, du kommer til et nyt sted, så besøg I-site først.

Vi to brugte 85.000 kroner for det hele. Rejse, entreer, mad, gaver, brændstof, overnatninger, kort sagt all inclusive.